TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS
2006 m. kovo 9 d.*

Byloje C-371/03

dėl *Oberlandesgericht Köln* (Vokietija) 2003 m. rugpjūčio 21 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2003 m. rugsėjo 1 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Siegfried Aulinger

prieš

Bundesrepublik Deutschland

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Rosas, teisėjai J. Malenovský, J.-P. Puissochet (pranešėjas), S. von Bahr ir U. Lõhmus,

* Proceso kalba: vokiečių.

generalinis advokatas F. G. Jacobs,
posėdžio sekretorė C. Strömholm, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2005 m. spalio 12 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— S. Aulinger, atstovaujamo *Rechtsanwalt* R. Karpenstein,

— *Bundesrepublik Deutschland*, atsakovės pagrindinėje byloje, atstovaujamos *Rechtsanwalt* A. Frieser,

— Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos W. D. Plessing, vėliau A. Tiemann ir C. Schulze-Bahr, padedamų *Rechtsanwalt* A. Frieser,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos G. zur Hausen, vėliau F. Hoffmeister,

susipažinęs su 2005 m. lapkričio 17 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1992 m. birželio 1 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1432/92, draudžiančio prekybą tarp Europos ekonominės bendrijos ir Serbijos bei Juodkalnijos Respublikų (OL L 151, p. 4), aiškinimu.

2 Šis prašymas pateiktas byloje *S. Aulinger prieš Bundesrepublik Deutschland*; pastaroji, remdamasi Reglamento Nr. 1432/92 aiškinimu, kurį S. Aulinger teigia esant klaidingu, privertė nutraukti jo, kaip asmenų, vykstančių į Serbiją ir Juodkalniją, vežėjo autobusu veiklą.

Teisinis pagrindas

3 Kelių buvusios Jugoslavijos Federacinės Respublikos valstybių nepriklausomybės paskelbimą lydėjusių konfliktų, ypač 1992 m. Bosnijoje ir Hercegovinoje kilusio konflikto kontekste, Jungtinių Tautų Saugumo Taryba, vadovaudamasi Jungtinių Tautų Chartijos VII skyriumi, 1992 m. gegužės 30 d. priėmė Rezoliuciją 757 (1992), nustatančią ekonominį embargą Jugoslavijos Federacinės Respublikos (Serbijos ir Juodkalnijos) atžvilgiu. Šis embargas visų pirma buvo taikomas prekybai pagrindiniais produktais ir prekėmis.

4 Rezoliucijos 757 (1992) 5 ir 7 straipsniai nustatė:

„5. <...> nė viena valstybė nesuteikia Jugoslavijos Federacinės Respublikos (Serbijos ir Juodkalnijos) valdžios institucijoms ar bet kokiai prekybos, pramonės ar viešųjų paslaugų įmonei, esančiai Jugoslavijos Federacinėje Respublikoje (Serbijoje ir Juodkalnijoje), galimybės naudotis lėšomis ar bet kokiais kitais finansiniais ar ekonominiais ištekliais ir neleidžia savo piliečiams ir bet kuriems kitiems jų teritorijoje esantiems asmenims pervesti arba bet kokiu būdu suteikti Jugoslavijos Federacinės Respublikos (Serbijos ir Juodkalnijos) valdžios institucijoms arba minėtoms įmonėms galimybę naudotis tokiomis lėšomis ar ištekliais bei pervesti bet kokias kitas lėšas fiziniams ar juridiniams asmenims, esantiems Jugoslavijos Federacinėje Respublikoje (Serbijoje ir Juodkalnijoje), išskyrus mokėjimus, skirtus išimtinai medicinos ar humanitariniams tikslams ir maisto produktams;

<...>

7. <...> visos valstybės:

a) atsisako išduoti leidimą pakilti jų teritorijoje, leistis ar ją perskristi bet kuriam orlaiviui, jei šis orlaivis skrenda, kad nusileistų Jugoslavijos Federacinės Respublikos (Serbijos ir Juodkalnijos) teritorijoje, arba jeigu jis joje pakilo, išskyrus atvejus, kai šio orlaivio skrydį dėl humanitarinių ar kitokių priežasčių,

numatytų atitinkamose tarybos rezoliucijose, patvirtino Rezoliucija 724 (1991) sukurtas Saugumo tarybos komitetas.

<...>"

5 Europos ekonominė bendrija ir jos valstybės narės nusprendė priimti Bendrijos teisės aktą, kad užtikrintų vienodą tam tikrų Rezoliucija 757 (1992) nustatytų priemonių įgyvendinimą Bendrijoje. Todėl Europos Bendrijų Taryba priėmė Reglamentą Nr. 1432/92.

6 Šio reglamento 1 straipsnis nustato:

„Nuo 1992 m. gegužės 31 d. draudžiama:

a) įvežti į Bendrijos teritoriją visus pagrindinius produktus bei produktus, pagamintus Serbijos ir Juodkalnijos Respublikose ar gabenamus iš jų;

b) eksportuoti į Serbijos ir Juodkalnijos Respublikas pagrindinius produktus ir produktus, pagamintus Bendrijoje ar gabenamus iš jos;

c) bet kokia veikla, kuria tiesiogiai ar netiesiogiai siekiama skatinti arba yra skatinama a ir b punktuose minėta veikla;

d) teikti nefinansines paslaugas, kuriomis tiesiogiai arba netiesiogiai siekiama skatinti Serbijos ir Juodkalnijos Respublikų ekonomiką arba kurios yra jų ekonomikos skatinimas, būtent nefinansines paslaugas, skirtas:

i) užsiimti bet kokia ekonomine veikla Serbijos ir Juodkalnijos Respublikose arba iš šių respublikų;

arba

ii) vienam iš šių asmenų:

— bet kokiam fiziniam asmeniui, esančiam Serbijos ir Juodkalnijos respublikose,

— bet kokiam juridiniam asmeniui, įsteigtam kaip bendrovė ar kitaip įregistruotam pagal Serbijos ir Juodkalnijos Respublikų įstatymais nustatytą tvarką,

— bet kokiai organizacijai, užsiimančiai ekonomine veikla (Serbijos ir Juodkalnijos Respublikose arba kitur), kurią kontroliuoja asmenys, gyvenantys Serbijos ir Juodkalnijos respublikose, arba organizacijos, įsteigtos kaip bendrovės ar kitaip įregistruotos pagal šių respublikų įstatymais nustatytą tvarką.

Oro transporto paslaugų draudimo sąlygos yra nustatytos (priede).“

7 To paties reglamento 5 straipsnis numato:

„Šis reglamentas taikomas visoje Bendrijos teritorijoje, įskaitant jos oro erdvę, ir kiekvienam valstybės narės jurisdikcijai priklausančiam orlaiviui ar laivui, taip pat bet kurioje kitoje vietoje bet kurios valstybės narės piliečiui ar ūkio vienetui, įsteigtam kaip bendrovė ar kitaip įregistruotam pagal valstybės narės įstatymais nustatytą tvarką.“

Pagrindinės bylos aplinkybės ir prejudiciniai klausimai

8 S. Aulinger yra Vokietijoje įsisteigęs vežėjas autobusais. Serbijos ir Juodkalnijos Respublikoms nustatyto embargo galiojimo metu jis vežė į embargo zonos prieigas ar iš jų migruojančius darbuotojus, būtent serbus ir juodkalniečius, keliaujančius į Serbiją ir Juodkalniją ar grįžtančius iš jų. Dažniausiai jis veikdavo kaip Vokietijoje įsteigtos kelionių agentūros, organizuojančios visą kelionę nuo išvykimo iki atvykimo vietų, esančių Vokietijos teritorijoje ir respublikų, kurioms taikomas

embargas, teritorijose arba atvirkščiai, į veiklą įtraukiančios pastarosiose respublikose įsisteigusius vežėjus autobusais, kad jie vežtų maršruto dalį savo teritorija, subrangovas. Agentūra keleiviams išduodavo tik vieną bilietą šiems vežimams, vadinamiems „su persėdimais" (toliau – „vežimai su persėdimais").

9 Po to, kai prieš S. Aulinger buvo pradėtas baudžiamasis persekiojimas dėl Reglamento Nr. 1432/92 pažeidimo, 1993 metais jis beveik nutraukė šią savo veiklą.

10 Prieš S. Aulinger pradėta baudžiamoji byla buvo nutraukta po to, kai 1995 m. balandžio 21 d. *Bundesgerichtshof* nusprendė, kad Rezoliucija 757 (1992) nedraudė fizinių asmenų vežimo į embargo zoną ir joje, ir manė, jog neverta pasisakyti dėl to, ar Reglamentas Nr. 1432/92 numatė tokį draudimą, nes nebuvo laikytasi nacionalinio proceso tvarkos, būtinos tam, kad baudžiamąja tvarka būtų nubausta už šio reglamento pažeidimą.

11 Todėl S. Aulinger pareikalavo jo tariamai patirtos žalos atlyginimo. Viena vertus, jam buvo atlyginta už baudžiamąjį persekiojimą. Kitą vertus, jis iš atsakovės pagrindinėje byloje (toliau – *Bundesrepublik Deutschland*) pareikalavo atlyginti 500 000 DEM nuostolius už pagrindinio pajamų šaltinio praradimą dėl beveik visiškai nutrauktos vežimo su persėdimais iš embargo zonos prieigų ir į jas veiklos. Grįsdamas savo reikalavimą, jis nurodė, kad Reglamentas Nr. 1432/92 nedraudė šios veiklos. Šiuo atžvilgiu jis aiškina, kad pati Europos Bendrijų Komisija nemanė, jog toks vežimas buvo draudžiamas ir jog Vokietijos valdžios institucijos turėjo pasikonsultuoti su valstybėmis narėmis prieš priimdamos sprendimą šiuo daugeliui vežėjų autobusais svarbiu klausimu. Tuo metu valstybės narės pritarė Komisijos atliktai analizei.

12 *Bundesrepublik Deutschland* teigė, kad vežimu su persėdimais buvo siekiama išvengti tiesioginio asmenų vežimo į embargo zoną draudimo, todėl toks vežimas taip pat buvo draudžiamas Reglamentu Nr. 1432/92. Manydama, kad jos reglamento aiškinimas bet kuriuo atveju galėtų būti apgintas, *Bundesrepublik Deutschland* iš to padarė išvadą, jog tam, kad valstybei kiltų atsakomybė, nebuvo Civilinio kodekso (*Bürgerliches Gesetzbuch*) 839 straipsnyje reikalaujamos kaltės. Ji pridūrė, kad neprivalėjo pasikonsultuoti su kitomis valstybėmis narėmis ir (arba) Komisija, nes iš esmės valstybės narės aiškina ir taiko Bendrijos teisę. Be to, valstybės narės tarėsi su Komisija per komitetų (arba už jų ribų) posėdžius.

13 *Landgericht*, į kurį buvo kreiptasi siekiant išspręsti ginčą, pritarė *Bundesrepublik Deutchland*. Savo sprendimą jis pagrindė būtent *Bundesrepublik Deutchland* nurodytais argumentais, kad negalėjo būti nustatyta jokia kaltė, dėl kurios jai galėjo kilti atsakomybė pagal Civilinio kodekso 839 straipsnį.

14 *Oberlandesgericht Köln*, kuriam S. Aulinger pateikė apeliacinį skundą, nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir Teisingumo Teismui pateikti šiuos prejudicinius klausimus:

„1) Ar (Reglamento Nr. 1432/92) 1 straipsnio d punktas turi būti aiškinamas taip, kad komercinis asmenų vežimas į embargo zoną arba iš jos, kai vežama su persėdimais, buvo leidžiamas ar draudžiamas?“

Vežimas su persėdimais reiškia asmenų vežimą į embargo zoną arba iš jos Bendrijos valstybėje narėje įsteigtai įmonei bendradarbiaujant su įmone, kurios būstinė yra embargo zonoje, kai pirmoji įsipareigoja nuvežti iki embargo zonos

sienos prieigų, o kita – vežti nuo šio taško į embargo zoną (keleiviams pakeičiant transporto priemonę).

2) Tuo atveju, jei Teisingumo Teismas pripažintų vežimą su persėdimais teisėtu, ar valstybė narė privalėjo pagal EB 10 straipsnį, ar pagal EB 297 straipsnį, ar pagal kitas Bendrijos teisės nuostatas konsultuotis su kitomis valstybėmis narėmis arba Komisija, prieš priimdama nacionalines priemones, pagrįstas tariamu vežimo su persėdimais neteisėtumu?

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

Teisingumo Teismui pateiktos pastabos

15 S. Aulinger mano, kad būtina atskirti klausimus, ar vežimas su persėdimais į embargo zoną arba iš jos buvo uždraustas; ir ar tokia paslauga, kokią jis pats suteikė, apimanti dalį šio vežimo, taip pat buvo uždrausta. Jis pažymi, kad neorganizavo vežimo su persėdimais, o tik suteikė paslaugą kelionių agentūrai teritorijose, kurioms netaikomas embargas.

16 Šiuo atžvilgiu S. Aulinger pateikia pavyzdžių, parodančių, kad, jo nuomone, Reglamentas Nr. 1432/92 negalėjo drausti tokios paslaugos, nes toks draudimas privestų prie absurdiškos išvados, jog bet kokie veiksmai, prisidedantys prie vežimo su persėdimais veiklos įgyvendinimo būtų draudžiami. Pavyzdžiui, žmogus, pardavęs keleiviams tik po vieną bilietą, patys keleiviai, prisidėję sumokėdami kainą už kelionę, arba degalinės darbuotojas, užpildęs autobuso degalų baką taip pat būtų pažeidę embargą. Jis priduria, kad embargas yra ekonominio pobūdžio ir juo nesiekiama uždrausti keliones bei asmenų vežimą.

17 S. Aulinger nuomone, ta pati išvada darytina ir dėl vežimo su persėdimais apskritai. Tai, ar jis buvo draudžiamas pagal Reglamento Nr. 1432/92 1 straipsnio dalį, turėtų būti vertinama remiantis Rezoliucija 757 (1992). Tačiau jos 5 straipsnis apsiriboja uždrausdamas valdžios institucijoms arba bet kuriai įmonei, įsteigtai Jugoslavijos Federacinėje Respublikoje, suteikti galimybę naudotis lėšomis ar kitais „ekonominiais ištekliais". „Ekonominių išteklių" sąvoka, aišku, apima paslaugų teikimą minėtiems subjektams, tačiau keleivių nuvežimas iki vietos, nuo kurios jais pasirūpina Serbijos ar Juodkalnijos transporto įmonės, neturėtų būti laikomas nei paslaugų šioms įmonėms teikimu, nei jiems suteikiama galimybe naudotis ekonominiais ištekliais. Vieninteliai asmenys, kuriems skirtos nagrinėjamos paslaugos, buvo keleiviai.

18 S. Aulinger nuomone, Reglamentu Nr. 1432/92 nebuvo siekiama nustatyti jokių papildomų sankcijų, palyginti su Rezoliucija 757 (1992) nustatytomis sankcijomis. Juo tik siekiama užtikrinti vieningą sankcijų, dėl kurių nusprendė Jungtinių Tautų Saugumo Taryba, įgyvendinimą visoje Bendrijoje. S. Aulinger savo argumentus grindžia šio reglamento dešimta konstatuojamąja dalimi bei 1997 m. sausio 14 d. Sprendimu *Centro-Com* (C-124/95, Rink. p. I-81). Todėl, jo nuomone, reglamentas negalėjo savaime uždrausti vežti asmenų iki vietos, nuo kurios jais pagal vežimo su persėdimais sistemą pasirūpina Serbijos ir Juodkalnijos vežėjai autobusais.

19 *Bundesrepublik Deutschland*, Vokietijos vyriausybė ir Komisija visų pirma remiasi Reglamento Nr. 1432/92 1 straipsnio d punkto formuluote. Jos teigia, kad komercinis asmenų vežimas yra „paslauga" šios nuostatos prasme. Tai, kad ši paslauga buvo suteikta tiesioginio ar vežimo su persėdimais būdu, nieko nekeičia. *Bundesrepublik Deutschland* pažymi, kad nagrinėjamoje nuostatoje pavartoti žodžiai parodo plačią šia nuostata numatyto draudimo taikymo sritį. Konkrečiau kalbant, vežimo su persėdimais būdu vykdyti maršrutai bent netiesiogiai paskatino Serbijos ir Juodkalnijos Respublikų ekonomiką.

20 *Bundesrepublik Deutschland* ir Komisija iš tikrųjų remiasi principu, kad tiesioginis vežimas į embargo zoną ar iš jos buvo embargo pažeidimas, nes šiuo vežimu būtų suteikta galimybė Bendrijos transporto priemones naudoti šalių, kurioms nustatytas embargas, ekonomikose ir leistų vežamiems asmenims įvežti valiutos. Vokietijos vyriausybės ir Komisijos nuomone, vienintelė galima išimtis yra nekomercinio pobūdžio kelionės privačiais automobiliais, priimtinos dėl humanitarinių tikslų ir dar dėl to, kad tokiu atveju nebūtų teikiamos „paslaugos" Reglamento Nr. 1432/92 1 straipsnio d punkto prasme.

21 *Bundesrepublik Deutschland* ir Vokietijos vyriausybė pažymi, kad Reglamento Nr. 1432/92 esmė ir tikslas patvirtina pirmiau nurodytą pažodinį aiškinimą.

22 Vokietijos vyriausybė taip pat nurodo 1993 m. balandžio 26 d. Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 990/93 dėl prekybos tarp Europos ekonominės bendrijos ir Jugoslavijos Federacinės Respublikos (Serbijos ir Juodkalnijos) (OL L 102, p. 14), kuris pakeitė Reglamentą Nr. 1432/92.

23 Ji konstatuoja, kad Reglamento Nr. 990/93 1 straipsnio 1 dalies e punktas numato draudimą teikti nefinansines paslaugas, o kartu to paties reglamento 2 straipsnyje įtvirtina ir leidžiančias nukrypti nuostatas, kurios būtent susijusios su važiavimu tranzitu per Jugoslavijos Federacinės Respublikos teritoriją ir patekimą į jos teritorinę jūrą. Vokietijos vyriausybės nuomone, šios leidžiančios nukrypti nuostatos netektų prasmės, jei vežimas į embargo zoną ar iš jos nebūtų uždraustas. Vadinasi, šis reglamentas patvirtina jos pateikiamą Reglamento Nr. 1432/92 aiškinimą.

24 *Bundesrepublik Deutschland* teigia, kad nebūtina žinoti, ar pati Rezoliucija 757 (1992) draudžia vežimą su persėdimais, nes Bendrijos teisės aktų leidėjas galėjo prireikus nuspręsti dėl griežtesnio embargo, atsižvelgiant į geografinį Bendrijos artumą embargo zonai. Todėl Reglamentas Nr. 1432/92 turėtų būti aiškinamas atskirai, o tai dėl tų pačių priežasčių iš esmės teigia ir Komisija.

25 *Bundesrepublik Deutschland* ir Vokietijos vyriausybė papildomai nurodo, jog pareiga užtikrinti Reglamento Nr. 1432/92 veiksmingumą įpareigoja manyti, kad jis draudė vežimą su persėdimais. *Bundesrepublik Deutschland* mano, kad priešingu atveju šio reglamento nuostatų galėjo būti lengvai nesilaikyta ir kartu skatinant bendradarbiavimą su Serbijoje ir Juodkalnijoje įsteigtomis (vežėjų autobusais) įmonėmis. Vokietijos vyriausybė konkrečiai nurodo 1996 m. liepos 30 d. Sprendimą *Bosphorus* (C-84/95, Rink. p. I-3953, 3 ir 18 punktai).

26 Galiausiai *Bundesrepublik Deutschland*, remdamasi tuo pačiu sprendimu, pažymi, kad vežimo su persėdimais draudimas nepažeidė atitinkamų įmonių pagrindinių teisių.

27 Vis dėlto Komisija mano, kad, jei būtų vežta tik iki embargo zonos sienos, nenumatant tolesnio keleivių vežimo šioje zonoje, nebūtų įmanoma įrodyti, jog tokiu sandoriu būtų skatinta Serbijos ir Juodkalnijos ekonomika. Tokiu atveju jos negautų naudos iš Bendrijos transporto priemonių ir šis sandoris savaime nereikštų atitinkamų asmenų vežimo Serbijoje ir Juodkalnijoje.

28 Komisija teigia, kad šių asmenų vežimas iki sienos suteikia jiems galimybę vėliau patiems savo priemonėmis patekti į embargo zoną ir kad jų vežama valiuta sustiprina pastarosios ekonomiką, tačiau ji mano, kad šis embargo aiškinimas yra per platus. „Bendrijos" vežėjo paslaugų teikimas būtų paprastas parengiamasis sandoris, o respublikų, kurioms taikomas embargas, ekonomikos būtų sustiprintos pačių keleivių, o ne juos iki embargo zonos prieigų vežančių vežėjų.

29 Komisija priduria, kad tikrojo vežimo su persėdimais atveju, tokio, koks yra aptariamas pagrindinėje byloje, būtent prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas privalo nustatyti, kas teikė draudžiamą paslaugą. Iš tiesų jis turi nustatyti, kiek toks subrangovas kaip S. Aulinger, bendradarbiavęs vykdant vežimą su persėdimais, tačiau tiesiogiai nebuvęs atsakingas už pačią idėją ir jos įgyvendinimą, pažeidė Reglamento Nr. 1432/92 1 straipsnio d dalį.

Teisingumo Teismo atsakymas

30 Reglamento Nr. 1432/92 dešimta konstatuojamoji dalis nurodo, kad juo siekiama būtent užtikrinti vienodą tam tikrų Rezoliucija 757 (1992) nustatytų priemonių įgyvendinimą visoje Bendrijoje. Todėl siekiant išaiškinti šį reglamentą, būtina

atsižvelgti į jos tekstą ir tikslą (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Bosphorus* 13 ir 14 punktus). Taigi Reglamentas Nr. 1432/92 neturi būti aiškinamas pažeidžiant Rezoliucijos 757 (1992) nuostatas.

31 Tačiau jokia Reglamento Nr. 1432/92, kaip ir Rezoliucijos 757 (1992), nuostata nedraudžia asmenų judėjimo tarp Bendrijos valstybių narių bei Serbijos ir Juodkalnijos respublikų.

32 Vis dėlto Vokietijos vyriausybė ir Komisija visiškai teisingai teigia, kad Reglamento Nr. 1432/92 1 straipsnio d punktas draudžia vežėjams, įsteigtiems vienoje iš šių valstybių narių, vykdyti tiesioginį komercinį asmenų vežimą iš vienos vietos į kitą valstybių narių teritorijoje ir Serbijoje ir Juodkalnijoje. Iš tikrųjų toks nefinansinių paslaugų teikimas patenka į šią nuostatą, nes iš dalies ji yra „ekonominė veikla Serbijos ir Juodkalnijos respublikose" ir iš dalies – paslaugų teikimas „bet kokiam fiziniam asmeniui, esančiam Serbijos ir Juodkalnijos respublikose", kaip tai aiškiai nurodoma Reglamento Nr. 1432/92 1 straipsnio d punkte draudžiamo nefinansinių paslaugų teikimo pavyzdžiais.

33 Lygiai taip pat analizuotinas vežimo vykdymas, užtikrinamas tarp tų pačių išvykimo ir atvykimo vietų bei organizuotas valstybėje narėje įsteigtai įmonei bendradarbiaujant su įmone, kurios buveinė yra embargo zonoje, kai pirmoji įsipareigoja vežti iki embargo zonos sienos prieigų ar nuo jų, o kita – nuo šio taško į embargo zoną ar iš jos (keleiviams pakeičiant transporto priemonę). Šiuo aspektu nesvarbu, kad paslauga atliekama skirtingų vežėjų ar subrangovų.

34 Reglamentą Nr. 1432/92 aiškinant priešingai, jo veiksmingumu galėtų būti lengvai suabejota Bendrijos ir Serbijos ar Juodkalnijos įmonėms sudarant bendradarbiavimo susitarimus.

35 Todėl, jei Reglamento Nr. 1432/92 galiojimo metu vežėjas autobusais dalyvavo, nors ir kaip subrangovas, vežant asmenis su persėdimais tarp Bendrijos valstybės narės bei Serbijos ir Juodkalnijos Respublikų teritorijų, jis pažeidė šio reglamento nuostatas. Tačiau jis galėjo toliau teikti komercinio asmenų vežimo iki embargo zonos prieigų paslaugą, jeigu ši nebuvo teikiama kaip vežimas su persėdimais.

36 Todėl į pirmą klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1432/92 1 straipsnio d punktas turi būti aiškinamas taip, jog komercinis asmenų vežimas su persėdimais į Serbijos ir Juodkalnijos Respublikas ir iš jų buvo draudžiamas. „Vežimas su persėdimais" reiškia asmenų vežimą į embargo zoną arba iš jos valstybėje narėje įsteigtai įmonei bendradarbiaujant su įmone, kurios buveinė yra embargo zonoje, kai pirmoji įsipareigoja vežti iki embargo zonos sienos vietovių ar iš jų, o kita – vežti nuo šios vietos į embargo zoną ar iš jos (keleiviams pakeičiant transporto priemonę).

Dėl antrojo klausimo

37 Atsižvelgiant į pirmojo klausimo atsakymą, nėra būtina atsakyti į antrąjį klausimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

38 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1992 m. birželio 1 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1432/92, draudžiančio prekybą tarp Europos ekonominės bendrijos ir Serbijos bei Juodkalnijos Respubliką, 1 straipsnio d punktas turi būti aiškinamas taip, jog komercinis asmenų vežimas su persėdimais į Serbijos ir Juodkalnijos Respublikas ir iš jų buvo draudžiamas.

„Vežimas su persėdimais“ reiškia asmenų vežimą į embargo zoną arba iš jos Bendrijos valstybėje narėje įsteigtai įmonei bendradarbiaujant su įmone, kurios buveinė yra embargo zonoje, kai pirmoji įsipareigoja vežti iki embargo zonos sienos prieigų ar nuo jų, o kita – vežti nuo šio taško į embargo zoną ar iš jos (keleiviams pakeičiant transporto priemonę).

Parašai.